

Zer gerta ere

Trantsizio faltsuaren ur uherrak goia jo du. Gero eta nabarmenago ageri da Espainiako Estatuaren bilbadura dekadente eta narriatua. Zimendupean ustelkeria, injustizia, pertsona eta herrien eskubideen ukapena daude. Areago, gehiago absolutuaren mailukadaz eta krisi ekonomikoaren itzaletan, duela berrogei urte egiteke geratu zitzaizkion zenbait erreforma ilun abian jarri ditu Alderdi Popularrak (PP).

Une batez bazirudien -inguruotan ilusio ñimiño baten printza pizteraino- egitura herdoildu hori goitik behera jaustear zegoela; trantsizio-epea etor zitekeela. Baina ilusio hitzak ez ditu alferrik bi adiera, eta, tamalez, Espainiatik datozen albiste politikoetan beti gailentzen da bigarrena: sentimenez hautematen denaren interpretazio okerra.

Birrintzeaz egotetik galbanizaziorako bidea topatu du *statu quo*ak. Gainbeheraren gidari eta ikur nagusi den alderdi-bitasunak neurri-neurriko makuluak topatu ditu ezkerretik eta eskumatik (zentroa katamalo hartuta). Alderdi berriak, aurpegi berriak, baina, finean, 78ko izpirituaren jarraipena. Hauteskunde orokorrak hurreratu ahala, gero eta garbiago dago ez dela aro konstituziogile zintzorik irekiko. Gehienara, pintura-eskualdi bat itxaron dezakegu, kirurgia estetikoko operazioaren antzeko zerbit. Litekeena da, oster, emaitzek ufada zentralizatzaile ultrakontserbadore bati bide egitea.

Estatu higatu horretatik alde egiteko abiagunean daudenentzat hauteskunde ondorengo agertokia aldi berean izan daiteke arrisku eta abagune. Batetik, aldaketa-gosez eta gobernu zentral berriak dezepzionatuta, independentzian har dezakete aterpe orain arte aukera hori garbi ikusten ez zuten zenbait ka-



Estitxu Garai Artetxe

EHUKO IRAKASLEA

@egarai

Hauteskunde orokorrak hurreratu ahala, gero eta garbiago dago ez dela aro konstituziogile zintzorik irekiko. Gehienara, pintura-eskualdi bat itxaron dezakegu, kirurgia estetikoko operazioaren antzeko zerbit. Litekeena da, oster, emaitzek ufada zentralizatzaile ultrakontserbadore bati bide egitea

talanek. Horretarako parada eskainiko luke prozesu konstituziogile berezia garatzen hasteak, betiere Kataluniako estatu-proiektua haustura demokratikoarekin behar bezala uztartzen jarraituz gero. Bestetik, ordea, argi dago Moncloako gobernu berriaren helburu behinena Kataluniako sua itzaltzea izango dela. Saiakera neutralizatzailea askotarikoa izan liteke: ukazio eta errepresiotik elkarrizketa irekitzeraino. Lehenengoa, ukazioaren jarrera, sua haize bidez amatatzen jarraitzea litzateke. Bigarrena, berriz, eraginkorragoa izan daiteke itzaltze lanetan, eskaintza erakargarri bidez, deskonexio-adierazpena sinatu duten eragileen artean kontraesanak sortzen ahaleginduko baitira.

Une horretarako gertu -alegia, hurbil eta prest- egon beharko dute alderdi independentistek. Zoritxarrez, prozesua enegarren korapiloan dago. Hariak askatu bitarteko egoera da, hain zuzen ere, Espainiatik etorriko diren oldarraldiei aurre egiteko posizioz ahulena. Inork ez zuen esan erraza izango zenik tartean dauden bi mutur antagonikoek, ezker antikapitalistak eta eskumako neoliberalak, batera zerbit erakitzea. Bada, aurrera egiteko, herria egitea eta estatua erakitzea izan beharko da lehentasuna. Biek ala biek asmatu beharko dute nola uztartu prozesuaren hobe beharrez zenbait kontutan maltasunez jokatzeko eta norbere ideenganako gutxieneko koherentzia mantentzea. Soka alde batera gehiegi tenkatuz gero, atzerabuelarik ez duen apurketa gerta liteke. Ez da horretarako garaia.

Zurrumbilo mediatikoak beste tokietara begira mantentzen gaituen arren, fokutik kanpo dagoen Euskal Herrian ere aukera berriak zabaltzea daitezke. Erabakitze eskubidearen lurra ereinda mantendu beharko da, zer gerta ere. ■